

Nordjyske Stiftstidende
att: Karen Keinicke
Langagervej 1
9220 Aalborg Øst

3-2-2015

KRIGEN SOM VI ALDRIG GLEMMER

I tiden op til 50-års-dagen for Danmarks befrielse efterlyste TV2nord historier fra besættelsestiden. Små historier som evt. kunne bruges i forbindelse med indslag om 4. maj 1945. Da sendte jeg mit lille bidrag, som TV2nord valgte ud.

Journalist Anne Birthe Jarum kom med sin fotograf hjem til mig og lavede et lille indslag, som først blev vist på TV2nord og på befrielses-aftenen på det landsdækkende TV2, mens jeg selv sad til mindesammenkomst i forsamlingshuset i den lille landsby, hvor det hele i sin tid fandt sted.

Jeg valgte dengang at give historien en anonym form. Det ville jeg nok ikke have gjort i dag.

Hvis min historie har jeres interesse, skriver jeg den gerne om til en mere direkte form, hvor navne og steder nævnes.

Med venlig hilsen
Aase Sandahl Clausen

Aase Sandahl Clausen

Søparken 11
9830 Taars

4. maj 1945

Aase Sandahl Clausen, Søjparken 11, 9830 Taars.

Det er bedre at tænde et nok så lille lys end at forbande mørket

Anledningen til, at 4. maj 1945 blev en speciel mindededag for mig, skal søges to år tidligere, idet min lillesøster blev født i september 1943.

Hun var – ligesom jeg selv – født med en dårlig hofte, hvilket krævede behandling på Ortopædisk Hospital i Aarhus.

Således blev krigens sidste år på mere end én måde en bevæget tid.

I perioder havde vi min søster hjemme med gipsbandage, mens flyvemaskinerne fløj lavt uden for vore vinduer, og tyske soldater kom fast i vores hus – et mejeri ude på landet – de provianterede ligesom forfatteren, som med stok og hvide handsker kom spadserende fra sin residens uden for landsbyen.

Alt dette blev for mig, en pige på 8 år, lagret i min erindring, uden at jeg overhovedet anede de voksnes forsigtighed, deres nervøsitet og deres evige beskyttelse af deres børn.

Samtidig med at krigen hærgede, var min søster blevet færdigbehandlet på hospitalet, og vi skulle hente hende 4. maj.

Min far og mor hyrede en lillebilvognmand, som skulle køre os til Aarhus.

Rygterne gik, at krigen snart ville slutte, men intet var bekendtgjort. Vi kørte. Allerede i den første købstad blev vi advaret, men fik lov at køre videre, da vognmanden forklarede, vi skulle hente en patient på Ortopædisk. Natten i forvejen var der kastet bomber over bygningen, som var nabo til hospitalet, hvor ruder var blevet knust.

Alt dette var mine forældre bekendt, men alligevel bevarede de fatningen, selv om de selvfølgelig frygtede, at der skulle være tilstødt deres barn noget.

Vi nåede Randers, her var luftalarm, vagter stod uden for byen og stoppede al trafik. Spærreballoner hang i luften heftet til jorden med kraftige stålwirer, som jeg husker som uhyggelige stålstænger, der sammen med fjendens jernryttere spærrede vejen for os.

Her trodsede min far alle forbud, han viste sammen med min mor og vognmanden et utroligt mod, da han ved at forklare vort ærinde fik vagten til at flytte så meget på afspærringerne, at vi kunne slippe igennem.

”Kør! men jeg har ikke givet jer lov”, var vagtens hilsen, da vi forsvandt ud på det sidste stykke af vores farlige køretur.

Vi nåede Aarhus og fandt min lillesøster i god behold. Jeg ville ønske, jeg kunne huske mine forældres reaktion, da de stod med deres datter i armene.

Tilbageturen var lang. De voksne vidste, kapitulationen var nær, men man kendte ikke til bilradio eller mobiltelefon, og de kunne derfor ikke vide, hvad der var forestående.

Flere steder havde de dog bemærket, at små grupper af tyske soldater stod modfaldne i vejkanterne. Ligeledes så de, da vi igen nåede den købstad, hvor vi om morgenen først var blevet advaret, at en masse folk var forsamlede på torvet. Vi stoppede ikke op, vi havde kun ét mål: HJEM.

Kl. 21 nåede vi hjem til landsbyen, som var fuldstændig på den anden ende.

Kærnen i vores store netværk var skolen, skomageren, købmanden, syersken, lægen og familien med de 8 børn. Men netop den aften var alle mand af hus, var ét stort fællesskab i fest og glæde.

Uden for mejeriet var der fyldt med mennesker, som stod og tog imod os og bød os velkommen hjem fra den farefulde færd, som de vidste, vi hele dagen havde været ude på. Og så råbte de: DANMARK ER FRIT. De voksne græd af glæde og lettelse over, at fem forbandede år nu var til ende.

I grupper samledes man nu rundt omkring i hjemmene, og alt var én stor fest og jubel. Ingen sorte gardiner blev trukket for, selv om alle rum i huset var fuldt oplyst.

FRED

Jeg husker, vi var en gruppe, der gik til lægeboligen. Her festedes, alle var glade.

Men henne i en krog i et sofahjørne sad en bedrøvet teenage-pige, som slet ikke kunne forholde sig til al den overstrømmende begejstring, og det havde hun sine helt forståelige grunde til.

Her ude på landet, hvor vi boede, oplevede vi ikke de dramatiske episoder, men fra de større byer hørte vi om, hvordan mænd, som på ingen måde havde været involveret i krigen, blev skudt ned uden varsel.

Sådan en oplevelse sad pigen i sofahjørnet inde med, idet hendes far kort før befrielsen var blevet skudt ned i sin egen gadedør. Vores lægefamilie, som var pigens pårørende, havde taget hende med hjem i håb om, at hun kunne få tingene lidt på afstand.

Den pige glemmer jeg aldrig!

.....

Næste morgen åndede alt fred, også hjemme hos os: Vores lille familie var igen samlet, min lillesøster var rask, og krigen var slut.

Hvert år siden har jeg/vi haft levende lys i vinduerne, og vi mindes den aften, som her er beskrevet ud fra et barns oplevelser.

.....